

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 12/6

7 հունիսի 2016թ.

Քննարկվեց Ա/Ձ Վահագն Գասպարյանի գանգատը կուտակային կենսաթոշակի վճար կատարող չհամարվելու և պարտավորությունների վերահաշվարկ կատարելու վերաբերյալ:

Ա/Ձ Վահագն Գասպարյանի գանգատում բերված փաստարկները.

2014 թվականին կուտակային կենսաթոշակների մասին համապատասխան պարտադիր պայման նախատեսող դրույթների ՀՀ Սահմանադրական դատարանի որոշմամբ ՀՀ Սահմանադրությանը հակասող ճանաչելուց հետո մինչև 25.12.2014 թվականը՝ 15.12.2014 թվականին փոստային առաքմամբ Վահագն Գասպարյանի կողմից Նոր Նորքի հարկային տեսչություն է ներկայացրել դիմում՝ կուտակային վճար կատարելուց հրաժարվելու վերաբերյալ: Այդ ժամանակ Վահագն Գասպարյանը հանդիսացել է «Գասպարյան և Առաքելյան փարթեներս» ՍՊԸ-ի տնօրենը (վարձու աշխատողը): Այնուհետև 2015 թվականի հոկտեմբեր ամսից Վահագն Գասպարյանը հանդիսացել է անհատ ձեռնարկատեր:

Վահագն Գասպարյանը դիմել է Նոր Նորքի ՀՏ խնդրելով կատարել համապատասխան գործողությունները, որպեսզի համակարգում կատարվի փոփոխություն՝ իր սոցիալական վճար չկատարող հանդիսանալու վերաբերյալ, սակայն ստացել է պատասխան, որի համաձայն հրաժարվելու դիմումին ընթացք չի տրվել, քանի որ այն էլեկտրոնային չի ներկայացվել:

Վահագն Գասպարյանը հայտնում է, որ չի հանդիսանում սոցիալական վճար վճարող, քանի որ օգտվելով իր իրավունքից սահմանված ժամկետում հրաժարվել է սոցիալական վճար կատարելուց: Նման պայմաններում ոչ իրավաչափ է սոցիալական վճարի հաշվարկումը, հետևյալ պատճառաբանությամբ.

ՀՀ Սահմանադրության 78-րդ հոդվածի համաձայն. «Հիմնական իրավունքների և ազատությունների սահմանափակման համար ընտրված միջոցները պետք է պիտանի և անհրաժեշտ լինեն Սահմանադրությամբ սահմանված նպատակին հասնելու համար: Սահմանափակման համար ընտրված միջոցները պետք է համարժեք լինեն սահմանափակվող հիմնական իրավունքի և ազատության նշանակությանը»:

79-րդ հոդվածի համաձայն. «Հիմնական իրավունքները և ազատությունները սահմանափակելիս օրենքները պետք է սահմանեն այդ սահմանափակումների հիմքերը և ծավալը, լինեն բավարար չափով որոշակի, որպեսզի այդ իրավունքների և ազատությունների կրողները և հասցեատերերն ի վիճակի լինեն դրսևորելու համապատասխան վարքագիծ»:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի համաձայն. «Վարչարարություն իրականացնելիս վարչական մարմիններին արգելվում է միայն ձևական պահանջների պահպանման նպատակով անձանց ծանրաբեռնել պարտականություններով կամ մերժել նրանց որևէ իրավունք տրամադրելը, եթե նրանց վրա դրված պարտականությունները բովանդակային առումով կատարված են»:

«Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 81-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն (2014 թվականի խմբագրությամբ). «Անձը իրավունք ունի սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց մինչև 2017 թվականի հուլիսի 1-ն ընկած ժամանակահատվածի համար հրաժարվելու սոցիալական վճար կատարելու պարտականությունից մինչև 2014 թվականի դեկտեմբերի 25-ը հարկային մարմինն համապատասխան դիմում ներկայացնելու միջոցով»:

Նշված նորմերի մեկնաբանությունից հետևում է, որ անձի հիմնական իրավունքները չեն կարող սահմանափակվել «ձևական» պահանջների հիման վրա, այն պետք է լինի հիմնավոր և համաչափ դրանց սահմանափակմանը: Օրենքի 81-րդ հոդվածով նախատեսված է իրավունք սոցիալական վճար կատարելուց հրաժարվելու մասին մինչև 25.12.2014 թվականը համապատասխան հարկային մարմին դիմում ներկայացնելով: Ինչպես նշված նորմում, այնպես էլ ՀՀ Սահմանադրական դատարանի համապատասխան որոշման մեջ չի հիշատակվում թե ինչ կարգով պետք է ներկայացնել դիմում: Նոր Նորքի ՀՏ-ի գրությամբ հիշատակված է օրենքին և ՀՀ ՍԴ որոշմանը ստորադաս իրավական ակտ՝ կարգ, որը տվյալ դեպքում կիրառելի չէ և չի կարող հիմնավոր լինել, քանի որ բովանդակային առումով իրավունքն իրացված է, այսինքն՝ հրաժարվել է սոցիալական վճար կատարելուց:

Տարեկան եկամուտների մասին հաշվարկ ներկայացնելիս նկատել է, որ համակարգը նշում է սոցիալական վճար կատարող: Այսինքն, նշված գումարի հաշվարկը և դրա տույժի և տուգանքի հետագա հաշվարկով հանդերձ միջամտում է իր սեփականության իրավունքը:

Նման պայմաններում Վահագն Գասպարյանը խնդրում է կարգադրել Նոր Նորքի հարկային տեսչությանը կատարել համապատասխան փոփոխություններ կուտակային կենսաթոշակի վճար (սոց. վճար) կատարող չհամարվելու վերաբերյալ և անհրաժեշտության դեպքում կատարել համապատասխան վերահաշվարկ:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ Վահագն Գասպարյանը՝ որպես «Գասպարյան և Առաքելյան փարթենը» ՍՊԸ-ի տնօրեն, 15.12.2014 թվականին փոստային առաքմամբ Նոր Նորքի հարկային տեսչություն է ներկայացրել կուտակային վճար կատարելուց հրաժարվելու վերաբերյալ դիմում: 2015 թվականի հոկտեմբեր ամսից Վահագն Գասպարյանը հանդիսացել է անհատ ձեռնարկատեր: Սակայն տարեկան եկամուտների մասին հաշվարկ ներկայացնելիս նկատել է, որ համակարգը նշում է սոցիալական վճար կատարող: Հարցի պարզաբանման նպատակով Վահագն Գասպարյանը 18.04.2016թ-ի գրությամբ դիմել է Նոր Նորքի ՀՏ: Պատասխան գրությամբ Վահագն Գասպարյանին տեղեկացվել է, որ դիմումին ընթացք չի տրվել, քանի որ այն ներկայացվել է «Սոցիալական վճար կատարելու պարտականությունից հրաժարվելու և սոցիալական վճար կատարելը վերահսկելու մասին դիմումները հարկային մարմին ներկայացնելու» կարգի 2-րդ բաժնի 4-րդ և 5-րդ կետերով նախատեսված կարգի խախտմամբ: Մասնավորապես, «Գասպարյան և Առաքելյան

փարթենը» ՍՊԸ-ի տնօրենի դիմումը պետք է ներկայացվեր գործատուին, որն էլ պետք է էլեկտրոնային եղանակով տեղեկացներ հարկային մարմնին:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել հետևյալը.

«Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 81-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն. «Անձը իրավունք ունի սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց մինչև 2017 թվականի հուլիսի 1-ն ընկած ժամանակահատվածի համար հրաժարվելու սոցիալական վճար կատարելու պարտականությունից՝ մինչև 2014 թվականի դեկտեմբերի 25-ը հարկային մարմնին համապատասխան դիմում ներկայացնելու միջոցով»:

ՀՀ կառավարության 31 հուլիսի 2014 թվականի N 826-Ն որոշմամբ հաստատված «Սոցիալական վճար կատարելու պարտականությունից հրաժարվելու և սոցիալական վճար կատարելը վերահսկելու մասին դիմումները հարկային մարմնին ներկայացնելու» կարգի 2-րդ բաժնի 4-րդ կետի համաձայն՝ Վարձու աշխատողը (բացառությամբ հարկային գործակալի պարտականություններից ազատված գործատուի վարձու աշխատողի) սոցիալական վճար կատարելու պարտականությունից հրաժարվելու մասին դիմումը ներկայացնում է գործատուին՝ թղթային տարբերակով: Նույն բաժնի 5-րդ կետի համաձայն՝ Գործատուն, սույն կարգի 4-րդ կետում նշված դիմումն ստանալուց հետո, ոչ ուշ, քան դիմումն ստանալու ամսվա վերջին աշխատանքային օրը, դրա մասին էլեկտրոնային եղանակով, անձնավորված հաշվառման համակարգի միջոցով տեղեկացնում է հարկային մարմնին՝ ներկայացնելով համապատասխան էլեկտրոնային փաստաթուղթ՝ համաձայն N 1 ձևի:

Քննարկվող դեպքում որ Վահագն Գասպարյանը՝ որպես «Գասպարյան և Առաքելյան փարթենը» ՍՊԸ-ի տնօրեն, «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 81-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ժամկետում՝ 15.12.2014 թվականին, փոստային առաքմամբ Նոր Նորքի հարկային տեսչություն է ներկայացրել կուտակային վճար կատարելուց հրաժարվելու վերաբերյալ դիմում: Սակայն հարկային տեսչությունը, ստանալով դիմումը, Վահագն Գասպարյանին չի տեղեկացրել այն ՀՀ կառավարության 31 հուլիսի 2014 թվականի N 826-Ն որոշմամբ հաստատված վերոգրյալ կարգի դրույթների խախտմամբ ներկայացված լինելու մասին: Արդյունքում, Վահագն Գասպարյանը զրկվել է սոցիալական վճար կատարելու պարտականությունից հրաժարվելու մասին դիմումը սահմանված կարգով և ժամկետում ներկայացնելու հնարավորությունից: Հանձնաժողովը գտնում է, որ Վահագն Գասպարյանը չի կարող համարվել սոցիալական վճար վճարող, իսկ վերջինիս գծով հաշվարկված պարտավորությունները ենթակա են վերահաշվարկման, չնայած նրան, որ հարկային մարմնին նման հնարավորություն ընձեռնված չէ:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մարքային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

որոշում է՝

Ա/Ձ Վահագն Գասպարյանի գանգատի քննարկել:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ